

Laat Xylella niet meereizen Voorkom introductie in Nederland

Via plantjes, stekjes en ander plantmateriaal kunt u ongemerkt nieuwe ziekten en plagen introduceren in Nederland. Sommigen zijn zeer schadelijk voor planten zoals recent is gebleken met *Xylella fastidiosa*, een gevaarlijke bacterieziekte die in de hak van Italië verwoestend is voor olijfbomen. Ook in Zuid Frankrijk (Corsica en Nice) zijn aantastingen van deze gevaarlijke bacterie waargenomen. Omdat deze bacterie heel veel planten kan treffen – er zijn al meer dan 350 plantensoorten bekend die vatbaar zijn – zijn alle landen in de Europese Unie alert om introductie te voorkomen.

Wat kan u als reiziger doen?

Afgeraden wordt om plantmateriaal mee te nemen, zeker uit gebieden waar al aantasting is vastgesteld: de hak van Italië en Zuid Frankrijk rond Nice en op Corsica. In Midden- en Zuid-Amerika komt het al langer voor, onder andere in koffieplanten. Reden dat uit deze landen geen plantmateriaal meegenomen mag worden tenzij het door een officiële instantie in het land van herkomst is gekeurd en van het officiële document (fyto-sanitair certificaat) is voorzien. Overigens geldt dit verbod voor alle landen buiten Europa omdat naast Xylella nog vele andere schadelijke ziekten en plagen voorkomen die we in Nederland gelukkig niet kennen. Neemt u wel risicovol plantmateriaal mee uit landen buiten de EU zonder een fyto-sanitair certificaat van het land van herkomst dan bent u strafbaar.

Hoe schadelijk is Xylella?

De bacterie veroorzaakt in olijfbomen in Italië de gevreesde olijvenpest, maar kan ook voorkomen in ruim 350 andere plantensoorten. Geschat wordt dat alleen al in Italië 1 miljoen olijfbomen zijn aangetast. In Californië veroorzaakt Xylella in wijngaarden en in de druiventeelt een jaarlijkse schade van \$104 miljoen. Als er in Nederland een uitbraak plaats vindt, dan loopt het gehele boomkwekerijassortiment, een aantal vaste planten én veel perk-, kuip- en potplanten in zo'n gebied een groot risico.

Belangrijke vatbare planten zijn:

- *Olea europaea* (olijf)
- *Polygala myrtifolia* (vleugeltjesbloem)
- *Vitis vinifera* (druif)
- *Coffea spp* (koffie)
- *Catharanthus roseus*
- *Citrus*
- *Hebe*
- *Lavandula angustifolia* (lavendel)
- *Nerium oleander*
- *Prunus*
- *Rosmarinus officinalis* (rozemarijn)
- *Spartium junceum Vinca*

Hoe vindt verspreiding plaats?

Verspreiding vindt plaats via transport van besmet plantmateriaal. Maar de bacterie wordt ook verspreid door cicaden (ongeveer 0,5 centimeter groot) met name schuimcicaden en felgekleurde cicaden met de kleuren rood-zwart, geel-zwart of bruin-zwart. Deze insecten voeden zich met plantensap en nemen vervolgens de bacterie op. Op deze manier kunnen ze in korte tijd andere planten besmetten.

0,5 cm grote fel rood-zwart gekleurde bloedcicade (foto: NVWA)

Bruinzwarte schuimcicade of schuimbeestje, *Philaenus spumarius* ©entomart (nl.wikipedia.org)

Schuimnest met larve van *Aphrophora salicina* © Daniel Ullrich, Threedots (nl.wikipedia.org)

Hoe ziet het ziektebeeld eruit?

Doordat de bacterie de vaten verstoppen wordt het watertransport verstoord. Vaak blijven planten lang symptomeloos. Daarna treden verschijnselen op zoals:

- verdroging van het blad
- bruinverkleuring van bladranden (bladverschroeiing)
- bruine plekken met afstervend bladweefsel
- bladvergeling
- achterblijven in groei, dunner wordende kruin
- en uiteindelijk afstervende takken, planten en bomen

Xylella veroorzaakt bij *Nerium oleander* geel wordende bladeren met afstervende bladdelen

Koffieplanten kunnen maanden lang geen symptomen vertonen, hier zijn afstervende bruine bladranden te zien.

Door olijvenpest (Xylella) verwoeste boomgaard in Apulië in zuid Italië (april 2016)

Voor meer symptomen op verschillende gewassen kunt ook u [de website van EPPO](#) (de Europese NVWA's) raadplegen.

Uitbraak Xylella grote economische gevolgen

Een uitbraak van Xylella in Nederland kan grote economische gevolgen hebben voor onze tuinbouw- en boomkwekerijsector. Rond besmette gebieden mogen van de Europese Unie namelijk minimaal 5 jaar geen planten worden vervoerd. Hierdoor ontstaat grote exportschade en zullen er veel minder planten voor consumenten beschikbaar zijn.

Voorkom meereizen van Xylella

Europese reizigers

Europese reizigers worden geadviseerd om introductie van deze schadelijke bacterie in Nederland te voorkomen door uit voorzorg olijfplantjes en ander risicovol plantmateriaal zoals Vleugeltjesbloem, Lavendel en Oleander in Nederland te kopen en zeker niet mee te nemen uit de hak van Italië en Zuid-Frankrijk rond Nice en Corsica.

Reizigers buiten de EU

Meenemen van planten, zoals snijbloemen, bloembollen, stekken, groenten, fruit en zaden uit een niet-EU-land naar een EU-land is in veel gevallen zonder fytosanitair certificaat verboden. Deze verklaring moet je aanvragen in het land van waaruit je deze producten meeneemt. Voor producten waarvoor een fytosanitair certificaat nodig is moet je ook een importinspectie aanvragen bij de NVWA. Voor sommige fytosanitaire producten geldt zelfs een importverbod. Reizigers mogen voor eigen gebruik kleine hoeveelheden van bepaalde producten, zoals fruit en snijbloemen meenemen zonder fytosanitair certificaat.

Op de [website van de NVWA](#) (pagina: Certificaat- en inspectie plichtige producten bij import) vind je meer informatie over producten die niet ingevoerd mogen worden, producten waarvoor een fytosanitair certificaat nodig is en informatie over algemene uitzonderingen voor reizigers.

Dit is een uitgave van:
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Klantcontactcentrum 0900-0388
www.nvwa.nl
juni 2016